

Asia: VN/558/2022

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle julkisten työvoima- ja yrityspalveluiden uudelleen järjestämistä koskevaksi lainsäädännöksi

Lakiesityksen luvut 2-12

Huomionne hallituksen esityksen luvusta 2 *Nykytila ja sen arviointi:*

Lakiuudistuksen nykytila ja uudistuksen lähtökohta on kattavasti esitelty. Työvoimapalvelujen sitominen tiiviimmin paikalliseen kunnan elinvoiman kehittämiseen on muutoksen ydin. Uudistuksessa pyritään myös uudistamaan käytännöt, jotka nykyisessä työllisyydenhoidossa eivät parhaalla mahdollisella tavalla hyödynnä julkistalouden resursointia ja potentiaalia.

Kuntien aikaisempi rooli tukea pitkäaikaistyöttömyyden ja vaikeassa työmarkkina-asemassa olevien työllistymistä muuttuu selkeästi. Rahoitusmallin uudistus kohdistaa huomion työttömyyden alkuvaiheeseen ja työstä työhön siirtymiseen. Kokonaistavoitteena tämä painopisteen muutos on perusteltu, mutta uudistusesitys ei anna riittävää vastausta sille, millä tavoin ja kenen toimesta jatkossa vaikeassa työmarkkina-asemassa olevia valmennetaan työmarkkinoiden käyttöön.

Työvoimapalvelut ovat olleet valtion vastuulla 1960-luvulta saakka. Järjestämisvastuun siirtäminen takaisin kunnille on muutoksena suuri ja edellyttää kahden hallintokulttuurin sopeuttamista keskenään. Esityksessä uudistuksen fokus on ymmärrettävästi TE-palvelujen nykytilassa ja kokonaisuudessa. Muutoksen lopputuloksen kannalta merkitystä on myös kuntien aikaisemmalla roolilla työllisyydenhoidossa ja elinkeinoelämän vahvistamisessa. Tämä vastaanottavan tahon ”nykytila” vaikuttaa moneen esityksessä olevaan yksityiskohtaan kuten esimerkiksi tietohallintoon ja asiakastietojärjestelmiin.

Huomionne hallituksen esityksen luvusta 3 *Tavoitteet:*

Tavoite työllisyyden edistämisestä ja julkisten palvelujen paremmasta vaikuttavuudesta kuntaekosysteemejä hyödyntämällä on oikea ja perusteltu. Kuntaekosysteemit ovat kuitenkin

kokoonpanoiltaan erilaisia ja jää nähtäväksi, missä määrin työvoimapalvelujen lakiin sidottu järjestämisvastuu antaa mahdollisuuksia optimoida kyseisiä ekosysteemejä. Uusi rahoitusmalli tulee kannustamaan kuntia työllistämään kaikki ne, jotka ovat työllistettävissä. Tilanteessa, jossa työnhakijan palvelu ei ole pelkästään kuntataustaisen ekosysteemin vastuulla, on rahoitusmallin kannustavuus epävarmaa. Seurauksena saattaa olla työvoimavarannon entistä vahvempi polarisaatio. Työvoimapalvelujen paikallistamisessa tulisi varmistaa, että kaikilla toimijoilla on riittävä kannustin lisätä alueen työvoimavarantoja ja/tai vähentää työelämästä syrjäytymisen kustannuksia.

Huomionne hallituksen esityksen luvusta 4.1 *Keskeiset ehdotukset:*

Mikkelin kaupunki on toteuttanut kuntakokeilua hyvässä yhteistyössä seudun kehyskuntien kanssa. Lähtökohdat sille, että Mikkelin seudulle on mahdollista muodostaa kaupungin rajoja laajempi elinkeinotoimintaa tukeva työllisyysalue ovat hyvät. Kuntakokeilu on jo ensimmäisen toimintavuoden aikana osoittanut, että työvoimapalvelujen paikallisuus tarjoaa henkilöasiakkaille keskeisen palvelun lähellä omassa kunnassa. Tätäkin merkityksellisempää on se, että lähipalvelu tarjoaa myös mahdollisuuden palvelulla kunnan omien yritysten tarpeita paikallisasiantuntemukseen perustuen. Lakiesityksen tavoite riittävän laajasta työllisyysvarannosta saa hyvän toteutumispohjan.

Mikkelin kaupunki kannattaa Kuntaliiton esitystä järjestämisvastuun asettamisesta jokaiselle kunnalle, koska se asettaisi parhaat edellytykset sopia niistä käytännöistä, joista työvoimapalvelujen järjestämisessä laajalla alueella tulee sopia. Pelkkä työllisyysalueen työvoimamäärän minimin asettaminen ei ratkaise sitä, miten kunkin kunnan tulee työllisyysalueella vastuunsa kantaa. Rahoituksen ja järjestämisvastuun kohdistaminen kaikille kunnille takaisi paremmat lähtökohdat kohdata valmisteluprosessin tavoitteet.

Työllisyysalueiden minimikriteerin seuraaminen (esim. 20 000 työvoima) vie huomion enemmän hallintorakenteen edellytyksiin kuin alkuperäiseen tavoitteeseen elinvoimaisuuden ylläpitämisestä tai lisäämisestä. Mikäli työllisyysalue joutuu toimenpiteiden kohteeksi sen vuoksi, ettei täytäkään enää työllisyysalueelle asetettuja kriteerejä, on valtioneuvostolla oikeus tehdä muutoksia työllisyysalueiden rakenteisiin. Nämä muutokset koskettavat kyseistä työllisyysaluetta ja sen kuntia, mutta myös niitä työllisyysalueita, joihin muutokset vaikuttavat. Palveluiden tuottamisen järjeistäminen oletettavasti tapahtuisi ilman tällaista kriisikuntamenettelyäkin ja sille tulisi suoda joustavimmat perinteiseen kuntien yhteistyöhön perustuvat käytännöt.

Tehtävien rahoituksen osalta Mikkelin kaupunki yhtyy Suomen Kuntaliiton esitykseen, jossa suhdannevaihtelujen vaikutukset pyrittäisiin ottamaan paremmin huomioon. Lakiuudistuksen henki on se, että kunnan kannattaa pyrkiä edistämään työllisyyttä ja myös rahoitusmalli osaltaan siihen pyrkii vaikuttamaan. Haastavassa taloustilanteessa oleva kunta ei kaipaa tämän uudistuksen taholta ylimääräistä haastetta talouspohjansa vahvistamiseen. Kombikriteerin painoarvon muuttaminen Suomen Kuntaliiton esittämällä tavalla pienentäisi tällaisten kerrannaisvaikutusten riskiä. Siirtymäajan pidentäminen olisi myös suotavaa, koska esitetty aika kolme vuotta ei anna riittävästi aikaa saada tietoa uudistuksen vaikutuksista kuntien talouteen ja talouden suunnitteluun.

Palkkatuen myöntämiseen liittyvät uudistukset aiheuttavat seurauksena nykyisten ns. välityömarkkinoiden kutistumisen tai voimakkaan uudelleen muotoutumisen. Uudistukselle on tarvetta, mutta kuntien rooli esim. laskusuhdanteiden aikana työllistävinä yksikköinä on ollut merkittävä. Mikäli uudistuksen vaikutukset myös kolmannen sektorin työllistämismahdollisuuksiin ovat negatiiviset voi tämä lisätä työvoimavarannon polarisoitumista. Mikkelin kaupunki yhtyy Suomen kuntaliiton esitykseen siitä, että aikaisemmin välityömarkkinoille työllistyvien osuus noteerattaisiin uudistuksessa osaksi laajan työttömyyden kriteeriä tilastoinnin kautta ja tällä tavalla heikommassa työmarkkina-asemassa olevien työllistäminen saisi edelleen huomiota ja kannatusta.

Julkisista työvoimapalveluita koskevan sääntely osalta haastavaksi uudistuksen tekee se, että palvelujen kokonaisuus on niin mittava ja uudistuksen peruslähtökohta on nykyisen valtion hallinnossa olevan henkilöstön siirtyminen kuntiin nykyisine tehtävineen. Lisäksi tehtävänjako valtiolle jäävien ja kunnille siirtyvien kokonaisuuksien osalta kaipaa vielä tarkennuksia.

Työllistymistä edistävän monialaisen tuen yhteistoiminnan osalta (TYP-palvelu) kannatettavaa on nykyisten TYP-asiakkuuden kriteerien poistuminen. Sen sijaan kuntien rajaaminen pois moniammatillisen palvelun tuottajista ei ole kannatettavaa. Monialainen yhteistoiminta on osa ekosysteemijättelua ja on täysin mahdollista, että kunta tuottaa palveluja, joita on tarkoituksenmukaista lisätä osaksi työllistymistä edistäviä monialaisen tuen yhteistoimintaa.

Asiakastietojen käsittelyn ja valtakunnallisten tietojärjestelmäpalvelujen sekä palvelualueen osalta Mikkelin kaupunki yhtyy Suomen kuntaliiton antamaan lausuntoon.

Huomionne hallituksen esityksen luvusta 4.2 *Pääasialliset vaikutukset:*

Esityksessä on tuotu esille riskikokonaisuuksia, joita uudistus pitää sisällään. On myös huomioitu, että osa riskianalyysistä perustuu laskelmiin ja että konkreettista vertailupohjaa ei ole käytettävissä. Onkin oletettavaa, ettei tämän kokoluokan uudistuksessa pystytä ottamaan kaikkia mahdollisia kerrannaisvaikutuksia huomioon. Uudistuksessa herättää huolta se, että pystytäänkö mahdollisten riskien toteutuessa ja niiden kumulatiivisten vaikutusten seurauksien keskellä pitämään kiinni työmarkkinoiden toimivuuden kannalta keskeisistä ydinprosesseista.

Huomionne hallituksen esityksen luvusta 5 *Muut toteuttamisvaihtoehdot:*

-

Huomionne hallituksen esityksen luvusta 8 *Lakia alemman asteinen sääntely:*

-

Huomionne hallituksen esityksen luvusta 10 *Toimeenpano ja seuranta:*

-

Huomionne hallituksen esityksen luvusta 12 *Suhde perustuslakiin ja säätämisyjärjestys:*

-

Laki työvoimapalvelujen järjestämisestä

Luku 1 sisältää lain yleiset säännökset.

Näkemyksenne:

Työvoimapalvelujen järjestämisvastuun siirto kuntiin on uudistus, joka mahdollistaa työvoiman kehittämisen, työnvälittämisen ja siihen liittyvien työnhakija- ja yrityspalveluiden vahvemman toisiinsa liittämisen. Paikallinen elinvoimaisuuden kehittäminen saa uudistuksessa uuden mahdollisuuden, josta kaikkien työllisyysalueiden on mahdollista hyötyä.

Uudistuksessa palvelujen järjestämisen tehokkuusvaativuutta on lähdetty hakemaan määrittelemään työllisyysalueen työvoimavarannon mimiraja (20 000). Työvoimapalvelut sisältävät kokonaisuuksia, joissa tätä kokoluokkaa oleva työvoimavarannon määrä on perusteltu palvelujen tehokkaan tuottamisen onnistumiseksi. Toisaalta on voitu todeta, että TE-hallinnon aikaisempi palvelujen keskittäminen laajempiin TE-toimistoyksiköihin ei ole ollut pelkästään myönteinen asia nimenomaan niiden kuntien osalta, joissa TE-toimisto lakkasi lähipalveluna toimimasta.

Uudistuksessa tuleekin kiinnittää huomiota siihen, että lähipalvelut olisi mahdollista toteuttaa mahdollisimman laajalti niin, että niiden taustalla olisi työllisyysalueen asiantuntijaverkosto kokonaisuudessaan. Erityispalvelujen osalta palvelut tuotettaisiin joko yhteisinä kuntien sopimuksesta työllisyysalueella tai jopa työllisyysalueiden yhteisinä tuotantoina.

Esitetty malli, jossa työllisyysalue muodostuu kriteereiltään itseisarvoksi ei ratkaise sille asetettuja tavoitteita. Tässäkin mallissa onnistunut lopputulos edellyttää kuntien vastuunkantoa ja halua sopia parhaista mahdollisista palvelujen tuottamistavoista.

Luvussa 2 säädettäisiin järjestämisvastuusta.

Erityisesti toivotaan näkemyksiä seuraavista:

- **edut ja hyödyt järjestämisvastuun siirtämisessä kunnille**
- **mahdolliset riskit järjestämisvastuun siirtämisessä kunnille**
- **työvoiman määrää ja työllisyysaluetta koskeva sääntely (huom: poikkeus työvoimapohjan kriteeriin voimaanpanolaisissa)**
- **palvelujen tarjoamista koskeva sääntelyesitys**

Järjestämisvastuu ja rahoitusvastuu tulee olla jokaisella kunnalla tai työssäkäyntialueella perustettavalla yhteistoiminta-alueella. Työllisyysalueen tulee muodostaa alueellisesti yhtenäinen, työmarkkinoiden ja työssäkäynnin kannalta toimiva alueen. Kuntaekosysteemin ja kunnan elinvoimaisuuden näkökulmasta järjestämisvastuu ja rahoitusvastuu tulevat olla yhdessä. Kunta-

alusta tarjoaa yhdenvertaisille palveluille toimivan toteutusympäristön, hallinnointirakenteen, kytkennät ja mahdollisuudet. Julkisen vallan päätökset tulee olla mahdollisimman lähellä ihmisiä.

Esityksestä ei selkeästi ja yksilöidysti käy ilmi, mitkä tehtävät siirtyvät valtiolta kunnille ja mikä on kyseisiä tehtäviä hoitavien henkilöstön määrä. Tehtävien roolit, vastuut ja yhteistyön toimivuus tulevat olla selkeästi määritelty.

Luvussa 3 säädettäisiin ohjauksesta ja valvonnasta.

Erityisesti toivotaan näkemyksiä seuraavista:

- **valtakunnalliset tavoitteet**
- **työllisyyden edistämisen valtakunnallinen neuvottelukunta ja sen tehtävät**
- **alueelliset työllisyyden edistämisen yhteistyö- ja seurantakeskustelut**

Työvoimapalveluiden järjestämisvastuun uudistus ei tee muutosta sille, että työllisyydenkehitystä tulee jatkossakin tarkastella kokonaisuutena ja valtakunnalliselta tasolta. Alueiden voimavarojen optimaalinen hyödyntäminen luo pohjaa koko kansantalouden kehittymiselle. Tältä pohjalta esityksessä mainittu valtakunnallinen neuvottelukunta on tarpeellinen, joskin sen konkreettinen rooli jää vielä hieman epäselväksi.

Alueelliset työllisyyden edistämisen yhteistyö- ja seurantakeskustelut ovat myös tarpeellisia. Niiden suhteen toivottavaa on, että keskustelut käydään ilman hierarkista asetelmaa. Näissä keskusteluissa työllisyysalueiden erityispiirteet tulee noteerata niin, että ne voidaan ottaa huomioon valtakunnan päätöksenteossa ja päinvastoin.

Luvussa 4 säädettäisiin työnhakijan palveluprosessista.

Säännökset vastaavat 2. toukokuuta voimaan tulleen uuden asiakaspalvelumallin (niin sanottu pohjoismainen työvoimapalvelumalli) säännöksiä.

Näkemyksenne:

Uudistuksen yhteydessä nyt käyttöönotettua työnhakijan palveluprosessia tulisi korjata. Palvelumalli sisältää velvoitteita, joiden merkitys on enemmän periaatteellinen kuin työmarkkinoiden toimivuutta lisäävä. Tämä ei tarkoita sitä, että uudistuksen keskeisistä periaatteista luovuttaisiin. Näitä periaatteita ovat asiakkaan intensiivisempi ja enemmän kasvoikkain tapahtuva palvelu silloin, kuin asiakkaan kiinnittyminen työelämään on otollisinta. Palvelumallissa on kuitenkin paljon yksityiskohtia, joita tulisi arvioida uudestaan resurssien käytön ja vaikuttavuuden näkökulmasta.

Tämä antaisi paremmat mahdollisuudet työvoimapalvelujen järjestämisvastuun siirtämiseen liittyvälle uudistukselle.

Luvussa 5 säädettäisiin työnvälityksestä ja työnhakuvelvollisuudesta.

Näkemyksenne:

Uudessa työnhakijan palveluprosessissa asetettu työnhakijan työnhakuvelvoite on kannatettava uudistus. Tämä periaate on ollut aikaisemmassakin lainsäädännössä, mutta laajemman työttömyyden aikana ja laskusuhdanteissa työnhakijoiden on ollut vaikea pitää tästä velvollisuudesta kiinni.

On oletettavaa, että jo lähitulevaisuudessa työvoiman riittävyys aiheuttaa haasteen, jota ei Suomessa ole koettu kuin ennen 1990-luvun lamaa noususuhdanteen huipussa. Tällä kertaa ilmiön taustalla on väestön ikärakenteesta johtuvat haasteet. Tämän vuoksi työnhakuvelvoite on merkittävä asia. On kuitenkin oletettavaa, että kyseinen velvoite ja siihen liittyvä ”luottamusloikka” (asiakkaan työnhakua ei systemaattisesti tarkisteta) ei riitä työmarkkinoiden kaikkiin tilanteisiin. Erityisesti tulisi kiinnittää huomiota työvoimapalveluja toteuttavan viranomaisen roolin selkiyttämiseen.

Nykyinen työnhakuvelvoite on vähintään neljä työnhakua tarkastelujaksolla. Tätä velvoitetta on mahdollista alentaa, mikäli tälle katsotaan olevan perusteita. Työvoimapalveluja toteuttava viranomainen on asetettu rooliin, joka on tarpeettoman haastava. Vaikuttavampi lopputulos olisi mahdollista saada työnhakuvelvoitteen tulkintahaastetta yksinkertaistamalla. Tämän lisäksi työvoimaviranomaisen mahdollisuus tehdä velvoittavia työtarjouksia tulisi selkiyttää ja vahvistaa niin, että työvoiman ohjausta on mahdollista toteuttaa.

Luvussa 6 säädetään tieto- ja neuvontapalveluista, asiantuntija-arvioinneista, ammatinvalinnan- ja uraohjauksesta sekä valmennuksesta ja kokeilusta.

Näkemyksenne:

-

Luvussa 7 säädettäisiin työvoimakoulutuksesta.

Näkemyksenne:

-

Luvussa 8 säädettäisiin muutosturvakoulutuksesta.

Näkemyksenne:

-

Luvussa 9 säädettäisiin työttömyysetuudella tuetusta työnhakijan omaehtoisesta opiskelusta.

Näkemyksenne:

-

Luvussa 10 säädettäisiin työnantajalle myönnettävistä tuista (palkkatuki, 55-vuotta täyttäneiden työllistämistuki, työolosuhteiden järjestelytuki).

Näkemyksenne:

Aiemmin palkkatuella kuntiin palkattujen henkilöiden tilastointia pitäisi uudistuksessa kehittää siihen suuntaan, että nämä henkilöt laskettaisiin osaksi laajan työttömyyden kriteeriä sekä heistä aiheutuvat kustannukset laskettaisiin ja raportoitaisiin Valtiokonttorille osaksi lakisääteisiä palveluita siten, että kustannukset kirjautuisivat osaksi valtionosuuspohjaa. Silloin kunnilla olisi edelleen kannustin palkata esimerkiksi osatyökykyisiä palkkalistoilleen ja tämä ei aiheuttaisi vääristymää rahoitusjärjestelmään.

Luvussa 11 säädettäisiin henkilöasiakkaalle myönnettävistä tuista ja korvauksista (starttiraha, työhön tai palveluun hakeutumisesta aiheutuvien kustannusten korvaus, palveluun osallistumisesta aiheutuvien kustannusten korvaus).

Näkemyksenne:

-

Luvussa 12 säädettäisiin työllistämisvelvoitteesta.

Näkemyksenne:

-

Luvussa 13 säädettäisiin asiakastietojen käsittelystä ja valtakunnallisesta tietojärjestelmäpalvelusta.

Näkemyksenne:

-

Luvussa 14 säädettäisiin palvelualustasta.

Näkemyksenne:

-

Luvussa 15 säädettäisiin tukien ja korvausten maksamisesta ja takaisinperinnästä.

Näkemyksenne:

-

Luku 16 käsittää erinäisiä säännöksiä.

Näkemyksenne:

-

Luvussa 17 säädettäisiin muutoksenhausta.

Näkemyksenne:

-

Muut esitykseen sisältyvät lakiehdotukset

Laki elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksesta annetun lain muuttamisesta ja laki elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksista sekä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten kehittämis- ja hallintokeskuksesta

Erityisesti toivotaan näkemyksiä, ovatko ehdotetut muutokset ELY-keskusten sekä KEHA-keskuksen tehtäviin riittävän selkeät ja eri toimijoiden yhteistyötä edistävät?

-

Laki työllisyyden edistämisen kuntakokeilusta annetun lain 23 §:n muuttamisesta

Kuntakokeiluja toteuttavien alueiden kannalta on kannatettavaa, että kokeiluja jatketaan uudistuksen käynnistymiseen saakka.

Laki kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain muuttamisesta

Erityisesti toivotaan näkemyksiä seuraavista:

- **kuntien vastuulle siirtyvien tehtävien rahoitus, ovatko ehdotetut uudet valtionosuuden määräytymistekijät toimivia rahoituksen kohdentamisessa?**
- **kolmen vuoden siirtymäaika laskennalliseen rahoitukseen (voimaantulosäännös)**
- **kunnan työttömyysetuuksien rahoitusvastuun laajentamisen korvaus**

Kolmen vuoden siirtymäaika ei tule todennäköisesti riittämään sen osoittamiseen, mitkä muutoksen tosiasialliset kustannusvaikutukset kunnille ovat. Uudistetun työnhakijoiden palvelumallin resursointi ei lähtökohdiltaan ole ollut riittävä ja tämä aliresursointi siirtyy uudistukseen sellaisenaan. Uuden kannustavan rahoitusmallin varsinainen vaikutus on myös näkemättä ja siihen mahdollisesti vaikuttavat suhdannevaihtelut tulisi huomioida riittävästi.

Järjestämisvastuun ja rahoituksen kulkeminen käsi kädessä tulisi todennäköisesti parantamaan lopputulosta. Vapaamatkustajuuden tai huomiotta jäämisen uhka olisi näin pienempi.

Työttömyysturvaetuksien kompensatiomallia tulee tarkastella uudestaan, jotta malli olisi kannustava ja tasapuolinen. Rahoituksen tulee turvata valtakunnallisen suhdannevaihtelun ja alueellisten suhdannevaihteluerojen seuraukset.

Ongelmallista uudistuksessa on se, että kunnat tulevat maksamaan edelleen työttömyyden kustannuksista ilman, että sillä on varsinaista asiakasvastuuta tai työkaluja asiakkaiden tilanteen parantamiseen. Rahoitusmallin uudistuksessa kannustin tulisi ulottaa myös hyvinvointialueelle.

Laki työttömyysturvalain muuttamisesta (pois lukien 14 luku)

Eryteisesti toivotaan näkemyksiä työttömyysturvaprosessiin ja sitä koskevaan toimivaltaan liittyen.

-

Laki työttömyysturvalain muuttamisesta 14 luku;

Laki työttömyysetuuksien rahoituksesta annetun lain muuttamisesta;

Laki työttömyyskassalain muuttamisesta

Eryteisesti toivotaan näkemyksiä seuraavista:

- **kunnan työttömyysetuusmenoon kohdistuvan rahoitusvastuun porrastusmalli**
- **eräiden kotoutumisesta annetussa laissa tarkoitettujen henkilöiden kohdalla sovellettavaksi ehdotettu poikkeus kunnan rahoitusvastuuseen työmarkkinatuesta**
- **ehdotus kunnan rahoitusosuuden perintää koskevan tehtävän hoitamisesta Kelassa myös peruspäivärahan ja ansiopäivärahan perusosan osalta**
- **edellä ehdotettujen muutosten vaikutus Kelan, työttömyyskassojen ja Työllisyysrahaston työmäärään mukaan lukien tietojärjestelmämuutokset ja näistä aiheutuvat kustannukset**

-

Laki ulkomaalaislain muuttamisesta

-

Laki luonnontuotteita keräävien ulkomaalaisten oikeudellisesta asemasta annetun lain 8 §:n muuttamisesta

-

Laki valtionavustuksesta yritystoiminnan kehittämiseksi vuosina 2021 – 2028 annetun lain muuttamisesta

-

Laki palkkaturvalain muuttamisesta;

Laki merimiesten palkkaturvalain muuttamisesta

-

Laki Työkanava Oy –nimisestä osakeyhtiöstä annetun lain 4 §:n muuttamisesta

Lakiuudistusten yhteisvaikutuksena ns. välityömarkkinat nykyisellään saattavat supistua tai muuttaa muotoaan etääntymällä edelleenkin avoimista työmarkkinoista. Ratkaisumalliksi on ehdotettu hyvinvointialueen tuottamia palveluita. Tämä tuntuu kuitenkin epätodennäköiseltä, sillä hyvinvointialueet joutuvat sopeuttamaan toimintojaan välttämättömien sosiaali- ja terveystalvelujen tuottamiseksi. Porrastuksen lievennys pitkään työttömänä olleiden osalta menettää merkityksensä, mikäli kynnys avoimille työmarkkinoille pysyy edelleen korkeana ja välityömarkkinoiden rooli kutistuu. Seurauksena on kunnille menoautomaatti, jota on vaikea hallita.

Pitkäaikaistyöttömyyden rahoitusvastuu tulisi ulottaa myös hyvinvointialueelle, jolloin yhteiskunnalle edullisin työttömyyden hallinta olisi käytössä riippumatta siitä, mille vastuualueelle asiakkuus kuuluu.

On vaikea uskoa, että Työkanava Oy pystyy kompensoimaan sitä muutosta, joka uudistuksen seurauksena osallistavia työmarkkinoita kohtaa.

Laki ammatillisesta koulutuksesta annetun lain muuttamisesta

-

Laki kuntouttavasta työtoiminnasta annetun lain muuttamisesta

-

Laki vuorotteluvapaalain muuttamisesta

-

Laki sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamista koskevan Euroopan unionin lainsäädännön soveltamisesta annetun lain 6 ja 11 §:n muuttamisesta

-

Laki tulotietojärjestelmästä annetun lain muuttamisesta;

Laki tulotietojärjestelmästä annetun lain 13 §:n väliaikaisesta muuttamisesta annetun lain muuttamisesta

-

Laki työsopimuslain muuttamisesta;

Laki merityösopimuslain muuttamisesta

-

Laki kunnan ja hyvinvointialueen viranhaltijasta annetun lain 3 a ja 37 a §:n muuttamisesta;

Laki valtion virkamieslain 5 a ja 9 c §:n muuttamisesta

-

Laki yhteistoimintalain muuttamisesta;

Laki työnantajan ja henkilöstön välisestä yhteistoiminnasta kunnassa ja hyvinvointialueella annetun lain 8 ja 9 §:n muuttamisesta;

Laki yhteistoiminnasta valtion virastoissa ja laitoksissa annetun lain 24 ja 25 §:n muuttamisesta

-

Laki toimeentulotuesta annetun lain muuttamisesta;

Laki eläkkeensaajan asumistuesta annetun lain 14 §:n muuttamisesta;

Laki kansaneläkelain 35 §:n muuttamisesta;

Laki sairausvakuutuslain 8 luvun 9 §:n muuttamisesta;

Laki sotilasavustuslain 11 §:n muuttamisesta;

Laki opintotukilain 6 §:n muuttamisesta

-

Laki sosiaaliturva-asioiden muutoksenhakulautakunnasta annetun lain 14 §:n muuttamisesta

-

Laki tuloverolain muuttamisesta;

Laki maatilatalouden tuloverolain 10 f §:n muuttamisesta;

Laki elinkeinotulon verottamisesta annetun lain 56 §:n muuttamisesta

-

Laki lasten kanssa työskentelevien rikostaustan selvittämisestä annetun lain 2 ja 3 §:n muuttamisesta

-

Laki rikoslain 47 luvun 6 §:n muuttamisesta;

Laki rikosrekisterilain 4 a §:n muuttamisesta;

Laki rikosrekisterilain 4 a §:n väliaikaisesta muuttamisesta annetun lain muuttamisesta

-

Laki työvoimapalveluiden järjestämisestä annetun lain ja eräiden siihen liittyvien lakien voimaanpanosta

Erityisesti toivotaan näkemyksiä seuraavista:

- yhteistoimintasopimusten solmimiselle esitetty aikataulu
- henkilöstösiirrot ja henkilöstön asemaan liittyvät menettelytavat
- sitovien sopimusten ja vastuiden siirtyminen

Siirtyvän henkilöstön osalta on hyvä toteuttaa liikkeenluovutuksen hyviä periaatteita. Uudistuksen valmistelussa on syytä huomioida myös kuntien henkilöstö sekä työllisyyspalvelujen osalta, mutta myös kokonaisuutena. Siirtyvä henkilöstö turvaa työvoimapalvelujen ydinprosessien toteutumisen,

mutta joltain osin on mahdollisesti tarvetta sopeuttaa toimenkuvia kunnan palvelurakenteen mukaan. Onnistuminen edellyttää hyvää valmistelua kummaltakin osapuolelta.

Laki työllistymistä edistävästä monialaisen tuen yhteistoiminnasta

Erityisesti toivotaan näkemyksiä asiakaskriteerin muutoksesta ja nuorten työllistymistä edistävän monialaisen tuen yhteispalvelua koskevasta sääntelystä.

Mikkelin kaupunki yhtyy TYP-johtajien antamaan lausuntoon. Ohjaamoiden ja TYP-toiminnan rajapinnan tulee olla selkeä päällekkäisyyden välttämiseksi.

Muut huomionne esityksestä

Kommentoitavaa:

.

Patama Hannu

Mikkelin kaupunki - Mikkelin kaupunginhallitus 20.6.2022, § 269